

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת

החלטות ונוהלים

לפי חוק הבחירות (דרכי תעמולה)

תשי"ט – 1959

ירושלים, תשמ"ד – 1984

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת

ה ח ל ס ו ת ו נ ו ה ל י ם

לפי חוק הבחירות (דרכי תעמולה)
תשי"ט - 1959

ירושלים, תשמ"ד - 1984

תוכן הענינים
=====

3 - 1	עמ' 1	מברא
7 - 4	עמ' 4	החלטה תר"מ 1/83
13 - 8	עמ' 8	החלטה תר"מ 2/83 (א)
21 - 14	עמ' 14	החלטה תר"מ 2/83 (ב)
24 - 22	עמ' 22	החלטה תר"מ 3/83
28 - 25	עמ' 25	החלטה תר"מ 4/83
32 - 29	עמ' 29	החלטה תר"מ 5/83
34 - 33	עמ' 33	החלטה תר"מ 6/83
37 - 35	עמ' 35	החלטה תר"מ 7/83
40 - 38	עמ' 38	נודל הגשת בקשות לצדדי מניעה
42 - 41	עמ' 41	נודל הגשת ערר

חוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט - 1959 קובע הוראות, איסורים וסייגים בקשר לדרכי התעמולה לקראת הבחירות לכנסת ולקראת הבחירות לעיריות ולמועצות המקומיות. כדי לייצל את האמצעים בהם ניתן לנקוט בגד הפרת הוראותיו של החוק ולהביא להפסקה מיידית של פעולה הנוגדת את הכללים שפורטו בחוק, הותקן בתשל"ג סעיף 17ב' לחוק הקובע לאמור:

17ב' (א) יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת רשאי, לאחר שנתן לנוגע בדבר הזדמנות להביא טענותיו לפניו, ליתן צו המונע ביצוע מעשה עבירה לפי חוק זה או המשכתו (להלן צו מניעה), לעיין זה, "נוגע בדבר" - חבר ועדת הבחירות המרכזית שהוא נציג הסיעה שתעמולה בעדה מהווה או עלולה להוות עבירה לפי חוק זה, או בא כוח רשימה לפי סעיף 59 לחוק הבחירות לכנסת (ברסח משולב), תשכ"ט - 1969.

(ב) על צו מניעה ניתן לערור בפני ועדת הבחירות המרכזית, והוראות סעיף 137 לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט - 1969, יחולו על הצו; אין בהגשת הערר כדי לעכב תחולת הצו וביצועו.

(ג) לענין דיני בזיון בית משפט והוראות סעיף 143 לפקודת החוק הפלילי, דין צו מניעה כדיון צו של בית משפט.

(ד) לא ייעבש אדם לפי הוראות סעיף 17 אם עמד לדין בשל הפרת צו מניעה, ולא יועמד אדם לדין בשל הפרת צו מניעה אם הואשם בשל אותו המעשה לפי סעיף 17.

חברת זו מביאה את ההחלטות לפי סעיף 17ב; הנ"ל שניתנו בעת מערכת הבחירות לרשויות המקומיות בתשמ"ד (1983) ואת הנוהלים בדבר הגשת בקשות לצו מניעה ובדבר הגשת ערר אשר גובשו באותה עת בוועדת הבחירות המרכזית לכנסת המופקדת על ענין תעמולת הבחירות ברשויות המקומיות בגבולות שהותרו בסעיפינו 1 ו-17' לחוק הנ"ל.

ועדת הבחירות המרכזית סברה כי ההחלטות הב"ל יש בהן
כדי להדריך את הפעילים בתעמולת הבחירות במערכות הבחירות
העתידות ועל כן הוחלט לקבץ את ההחלטות בחוברת זו.

מ. שמגר

בשיא כית המשפט העליון

יו"ר ועדת הבחירות המרכזית

לכנסת

ירושלים, תשמ"ד - 1984

תר"מ/1/83

פני יושב ראש
עדת הבחירות
מרכזית לכבסת
שופט מאיר שמגר

1. משה אביסרור
2. מפלגת העבודה, בית שמש

המבקשים

נגד

1. יהודה בן זאב, ראש המועצה
המקומית בית שמש
2. סיעת הליכוד, בית שמש

המשיבים

טעם המבקשים: עו"ד שלום פדידה

מר שלמה סלמון

טעם המשיבים: עו"ד י. ברקוביץ

מר רפאל הצבי

ה ח ל ט ה

בפני בקשה להפעלת סמכויותיו של יושב ראש ועדת הבחירות
ומרכזית לפי סעיף 17ב' לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט -
1959.

כפי שמתברר לאחר בדיקת הבתובים העובדתיים הבסיסיים
רגבו המועצה המקומית בית שמש והמרכז הקהילתי של שם זינמן
בית שמש את מה שקרוי "אירועי סוכות התשמ"ד" ובמסגרתם
קבעה בין היתר פתיחת חגיגות שבקבעה ברחבת המרכז המסחרי
הכוללת ברכת ראש המועצה, ברכת הרב המקומי, הקרנת סרט
וידאו עליו סבה בקשה זו, מקהלת המתב"ס, שירת הזמר אריאל
ילבר ומחולות עם.

הבקשה שבפני מופנת כאמור בגד הקרנתו ברשות הרבים של
סרט המכונה "יוםי בית שמש" אשר הוכן לפני כשנתיים כסרט
צידוד ההתישבות בבית שמש והמתאר התפתחותה של הרשות המקומית
שנים האחרונות.

כללי המותר והאסור בסנגייה שבפנינו צריכים להבחן במקרה
זן על פי אמות המידה שהותרו בסעיף 8 לחוק הנ"ל אשר לפיו -
"לא תהא תעמולת בחירות מלווה תכניות בידור, לרבות
הופעות של אמנים, בגינה, זימרה, הצגת סרטים
ונשיאת לפידים...". (ההדגשה שלי - מ.ש.)

הסרטים בהם מדבר סעיף 8 הנ"ל הם סרטים מסוג כלשהו, בין תעמולתיים ובין אחרים. כל האיסור העולה מסעיף 8 ענינו הלווי של תעמולת בחירות בבידור על צורתיו. על כן אינו קובע תוכנו של הסרט אלא אופיו של האירוע אשר בו הוא מוצג: אם המדובר בתעמולת בחירות אסורה הצגת סרט כלשהו, אף אם אין בו התייחסות בעקיפין או במישרין לבחירות המוניציפליות; יש בחוק הוראות אחרות בענין הצגתם של סרטי קולנוע, אך הוראות אלו (ראה בין היתר סעיף 5 לחוק הנ"ל וחוק הבחירות (דרכי תעמולה) (הוראת שעה), התשמ"ד - 1983) אין ענינם לכאן, כי סרם החל פרק הזמן שנקצב שם.

מכאן הנני שב לשאלה המכרעת והיא כאמור לעיל אם המדובר "בתעמולת בחירות": לאור החומר שהוגש לי על ידי העותר - היינו המודעה ודמודיעה על האירועים המגוונים (עשרה במספר), אשר במסגרת של שניים מהם שאחד מהם כבר חלף, צריך היה להיות מוצג הסרט, הנני מסיק שאכן מדובר על חגיגות כלליות, שאינן תעמולת בחירות בתור שכזו, המאורגנות לרגל החג, והכוללות מופעי בידור שונים, לרבות סרטים לילדים, תיאטרון רחוב, תזמורת בוער ועוד.

סעיף 8 אינו דן בכל אירוע ממנו יכולה לנבוע בעקיפין השפעה על שיקולו של הבוחר, אלא על תעמולה הנראית בתור שכזאו בעיני האדם הסביר. למותר להוסיף לשם הסרת ספק, כי לו דבקה באירועי החג הנ"ל התורית של תעמולת בחירות היו כל המופעים הללו פסולים מכל וכל שהרי סעיף 8 אוסר גם נגינה

רזימרה וכאמור סרט כלשהו, לרבות סרטי ילדים.

לאור האמור לעיל אינני רואה מקום להפעלת סמכותי לפי סעיף 17ב' הנ"ל לגבי אירועי חג הסוכות שפורסמו מראש. אך לשם מניעת תקלות ואי הבנות וכדי להסיר מכשלה היכולה לנבוע מאי-התווית גבולות ברורים הנני מורה בזה בצו כי אסור להקרין את הסרט ברשות הרבים, אחרי תום אירועי סוכות עליהם הודיעו מראש וכפי שהודיעו עליהם מראש.

ביתן היום 27.9.1983

-

מ. שמגר

יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת האחת עשרה

תרי"מ/83/2

(א)

בפני יושב ראש
ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת
השופט מאיר שמגר

1. פרופ' יהודית באות

מועמדת חבוצת שינוי לראשות

עירית חיפה

2. שינוי - מפלגת המרכז

המבקשים

נגד

1. עירית חיפה, חיפה

2. אריה גוראל, ראש עירית חיפה, חיפה

3. יעקב בזק, דובר עירית חיפה

4. המערך - מפלגת העבודה מפ"ס, רץ

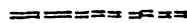
המשיבים

מטעם המבקשים: עו"ד רפי רויטגרונד

עו"ד משה פרייליך

מטעם המשיבים: מהר' שלמה טלמון

ה ח ל ט ה

1. בקשה זו סבה על ענין פרסומה בחיפה של חוברת הנושאת את השם "דברים זזים בחיפה 1983 - 1979". החוברת האמורה פורסמה על ידי עיריית חיפה, על פי החלטת מוסדותיה המוסמכים לרבות מתן אישור תקציבי כבדרש, אך טענת המבקשים היא כי יש לדאוג את פרסומה, לאור שמה ומטבעות הלשון המובאות על גבי כתיבתה ובתוכנה כשימוש בכספים של גוף מבוקר בדרך האסורה לפי סעיף 2א' לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט - 1959.

2. סעיף 17ב' לחוק האמור מתשי"ט מקנה ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית סמכות ליתן צו המוגע ביצוע מעשה עבירה לפי החוק הנ"ל או המשכתו. לפי הוראותיו של סעיף 17 א' לא ייעשה שימוש בסמכות האמורה אלא -

"לאחר ש(יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית) בתן

לנוגע בדבר הזדמנות להביא טענותיו לפניו".

זמנח "נוגע בדבר" הוגדר בסעיף 17ב' כהאי לי שבא -

"נוגע בדבר" - חבר ועדת הבחירות המרכזית שהוא

נציג הסיעה שתעמולה בעדה מהווה או עלולה להיות

עבירה לפי חוק זה, או בא כח רשימה לפי סעיף 59

לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט - 1969"

לפי סעיף 1 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט -
19 חל החוק האמור לא רק על הבחירות לכנסת אלא גם -
ז אין הוראה אחרת לענין זה, על הבחירות לעיריות ולמועצות
קומיות. אין טענה כי יש "הוראות אחרות" כאמור בקשר
ניף 17ב' ועל כן חל האמור בו גם על הבחירות לעיריות
ישירות המקומיות.

היישום של המובח "נוגע בדבר" עלול היה לכאורה לעורר
זי, ככל שמדובר על גופים המתמודדים בבחירות ואשר אין
יהם "נציג סיעה" או "בא כח רשימה" לפי סעיף 59 לחוק
ירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט - 1969".
י עיון בדבר נראה לי כי נוסח הדברים האמור אינו צריך
ור ספקות ואי בהירות ואין לפרשו כהסדר בלתי מושלם, המותיר
נות מסוימות ללא פתרון סביר. יש לפרש הוראת חוק בדרך
ה לקיים כוונת המחוקק. לפי הקשרם, רוחם ומגמתם של
רים, הרי במקרה של תעמולה על ידי גוף שאין לו "נציג סיעה"
"בא כח רשימה" יש לקרוא את הדברים בשינויים הנובעים מן
ין היינו יש לפרש את מילותיו של סעיף 17 ב' כמכוונות
יג הרשימה המתמודדת אשר כלפיה הופנתה התלונה.
רה שבפנינו כלל איבנו מתעורר הקושי התיאורטי שבדרך לעיל
התלונה הופנתה בגד סיעת המערך אשר יש לה גם "נציג סיעה"
"בא-כח רשימה".

5. שאלה שניה שנתעוררה בפני היא האם די במתן ההזדמנות "לבא כח הרשימה" כדי לצאת ידי חובתו של הסייג לסמכותו של יושב ראש הועדה המרכזית אשר לפיו אינו יכול להורות על אי סור כאמור בסעיף 17ב' אלא לאחר שנתן לנוגע בדבר הזדמנות להשמיע דברו.

כאן המקום להוסיף ולהבהיר כי סעיף 17ב' בא להבטיח שלא ינתן צו כאמור בו, אלא לאחר מתן הזדמנות להשמיע דברי הנפגע-בכח שהוא הצד השני בכגון דא כלפיו מופנות דברי הבקשה, בה מועלית עתירה לצו מניעה. דבר זה יובטח על ידי כך שהדיון יקויים אחרי מתן הזדמנות לנציג בא כח הרשימה להיות בוכח בדיון ולמטרה זו יש למסור לו הודעה על הגשת התלונה והבקשה ולמסור לו תוכנה ובעקרו של דבר יש להזמין כדי לאפשר לו להשמיע דבריו. נציג הסיעה או בא כח הרשימה, הם המופקדים על הכנת הטעון מטעם הסיעה שהתעמולה בעדה מהווה או עלולה להוות לפי הטענה עבירה לפי החוק הב"ל.

עם קבלת הודעה על הגשת הבקשה וקביעת הדיון, בידיהם הסמכות והרשות לבוא במגע עם כל מי שמטפל בענין והם רשאים גם לבקש מיושב ראש הועדה כי אנשים נוספים מטעמם יתייצבו בפני היושב ראש, עובד למתן החלטתו כדי למלא אחר דבריהם. אולם כדי למנוע סיכול מטרתו ומגמתו של סעיף 17ב', קבע המחוקק כי אליבא דיושב ראש הועדה הודן בבקשה לצו מניעה, קיימים נמענים קבועים וידועים אשר במסירת תוכן הבקשה לידי אחד מהם ובעיקר במתן האפשרות להשמיע טענותיו, יוצא

בעל הסמכות לפי סעיף 17ב' ידי חובת הוראתו של החוק. במקרה שבפנינו עלתה בפני בקשה שהושמעה הן על ידי בא כח הרשימה, מר טלמון והן במברק ששוגר על ידי פרקליטה המלומד של עיריית חיפה, כי תאופשר לעירייה השמעת טענות בפני יושב ראש הוועדה ומאחר ולא נודע לעירייה אלא בשלב מאוחר על קיום הדיון, נתבקשה דחיה כדי לאפשר הופעה כאמור.

כפי שציינתי - חלה חובת הזימון של המטפלים בענין על נציג הסיעה או בא כח הרשימה; אולם מאחר ומקובלים עלי דבריו של מר טלמון כי מבחינתו נפלה אי הבנה וכי לא ידע כלל כי עליו לתדע גורמים נוספים ולזמנם לדיון אם הוא מבקש להשמיע דבריהם בפני יושב ראש הוועדה, ומאחר ומסתבר כי בשל אי הבנה זו אכן לא נמסרה הודעה לעיריית חיפה ומר טלמון אינו יודע פרטי הענין, הנני מוכן לתת לבא כח הרשימה הזדמנות להשמיע דברים נוספים או להביא בפני יודעי-דבר שדבריהם יאירו את המחלוקת שבפני הארה נוספת. דא עקא, המדובר בתעמולת בחירות ובאיסורים שכל תועלתם רק בכך שאכן יבוצעו בפרקי הזמן הרלבנטיים, היינו לפני הבחירות ועל כן יש לכלול בהחלטה בדבר דחיה גם הוראה המתייחסת לגופו של הנושא. מאחר ולדעתי ניתנה לנבוגע בדבר הזדמנות להביא טענותיו בפני ומאחר והמרובה מכיל את המועט והסמכות להורות בצו מביעה ספי כוללת סמכות לתת הוראה כאמור שתוקפה לזמן קצוב ומקובל בלבד, הנני מורה כדלהלן:

1. תנתן לעיריית חיפה, כבקשת מר טלמון וכבקשתה
הזדמנות נוספת להשמיע דברים מטעם "הבוגע בדבר".
2. הדיון המבוקש יתקיים ביום חמישי 6.10.83 בשעה
10.00 בפני יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית
בלשכתו בכנסת.
3. ניתן בזה צו האוסר המשך הפצתה של החוברת עד
למתן החלטה סופית בבקשה.

ניתנה היום 4.10.1983

-

מאיר שמגר
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת האחת עשרה

תרי"מ/2/83
(ב)

בפני יושב ראש
ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת
השופט מאיר שמגר

1. פרופ' יהודית באות
מועמדת תנועת שינוי לראשות
עיריית חיפה.
2. שינוי - מפלגת המרכז

המבקשים

- נגד
1. עיריית חיפה, חיפה
  2. אריה גוראל, ראש עיריית חיפה,
חיפה
  3. יעקב בזק, דובר עיריית חיפה
  4. המערך - מפלגת העבודה מפ"ס, רץ

המשיבים

מטעם המבקשים: עו"ד רפי רוטגרנד
עו"ד משה פרייליך
מטעם המשיבים: עו"ד בפתלי ליפשיץ
מר שלמה טלמון,

ה ח ל ט ה

1. החלטה זו באה בעקבות החלטתי מיום 4.10.1983 ומשלימה את הכרעתי ככל שהדבר גדרש לגופה של הבקשה שהוגשה לי, ושענינה החוברת "דברים זזים בחיפה 1983 - 1979".
2. סעיף 17ב' לחוק הבחירות (דרכי-תעמולה), תשי"ט - 1959 קובע כי יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת רשאי ליתן צו המנע ביצוע מעשה עבירה לפי החוק הנ"ל או המסכתו. סמכותו של יושב ראש ועדת הבחירות היא איפוא פועל יוצא מן המסקנה, הלכאורית לפחות (שהרי לא מקויים בפניו הליך פלילי כפשוטו) - כי בוצע מעשה עליו חל איסור לפי החוק הנ"ל. משמע לפי גוסחו של החוק, לא המסקנה בדבר קיומה של פסלות על-פי גורמות אתיות כלליות ואפילו לא המסקנה בדבר בצורה של עבירה לפי חוק אחר כלשהו היא היכולה להדריך את יושב ראש הוועדה בבואו לשקול הפעלת סמכותו האמורה, אלא דרושה הכרעה בשאלה אם הוכח לכאורה מעשה פלוגי שהוגדר כאסור לפי החוק הנ"ל ורק אם ותשובה לכך חיובית, עולה השאלה הנגזרת והיא אם יש מקום להפעיל את הסמכות בדבר מתן צו מניעה.

מכאן כ"ל עלי לפנות להוראותיו של חוק הבחירות
(דרכי תעמולה), תשי"ט - 1959 כדי לבחון אם פרסומה של
חוברת כגון זו אליה מתייחסת הבקשה, היא בגדר מעשה אסור.

הטענות שהועלו מטעם המבקשים התבססו בעיקרון על
האמור בסעיף 2א' לחוק הנ"ל, אשר לפיו -
"לא ייעשה שמוש בקשר עם תעמולת בחירות,
בכספים של גוף מבוקר כמשמעותו בפסקאות
(1), (2), (3) ו-(4) של סעיף 9 לחוק מבקר
המדינה, תשי"ח - 1958 (נוסח משולב)...".
המבקשים טענו כי החוברת "דברים זזים בחיפה 1983 - 1979"
היא בגדר תעמולת בחירות של ראש העיר ושל רשימת המערך;
מטעם "הבוגע בדבר", כמשמעותה של תיבה זו לפי סעיף 17ב'
הנ"ל בטען בפני כי החוברת אינה אלא פרסום של סיכום
פעולות אשר כדוגמתה גם פורסמו בשנים עברו, לקראת
תום תקופת הכהונה של העירייה וכי אין על כן משרם חידוש
או סטייה מן המקובל בעצם פרסומה. אשר לבקיסת המילים
"דברים זזים בחיפה" טענו המבקשים כי אלו משמורת את
ראש העיר ואת רשימת המערך כסיסמת הבחירות העיקרית
בתעמולתם הכתובה הרגילה. בא-כחם המלומד של המשיבים
(1) עד (3), עו"ד נפתלי ליפשיץ טען לעומת זאת כי נוסח
הדברים המתואר משמש את עיריית חיפה (להבדיל מרשימה כלשהי
המתמודדת בבחירות) עוד מאז אוקטובר 1982 ואם הלכה רשימה
המתמודדת בבחירות ואימצה לעצמה סיסמה זו, אין להלין בשל
כך על ראש העיר ועל העירייה.

3. עיינתי בחוברת עליה סבה הבקשה וביתר הדוגמאות של דברי הפרסום ודברי התעמולה שהובאו בפני על ידי הצדדים ולאור מכלול הנתונים שבפני יש לבחון עתה אם הוכח כי אכן בוצע מעשה היכול לשמש יסוד להפעלת הסמכות לפי סעיף 17'ב' הג"ל.

4. (א). אין חולק כי החוברת פורסמה על חשבונה של עיריית חיפה וכי עיריית חיפה היא גוף מבוקר כמשמעותו של מונח זה לפי סעיף 2'א' הג"ל.

(ב). לאור יסודותיו של סעיף 2'א' נותרת איפוא השאלה אם פרסום החוברת הוא בגדר תעמולת בחירות.

(ג). אקדים ואומר כי לענין זה אין רבוונה בכך שפרסום החוברת בעשה על פי אישור תקציבי כדין. סעיף 2'א' אינו מצמצם דוקא לשימוש בלתי מורשה בכספים אלא גם חרובק בהוראותיו שמוש על ידי גוף מבוקר שנעשה אחרי קיום הליכי אישור תקציבי כדין. המחוקק ביקש למנוע מידי רשויות החולשות על תקציבי ציבור את השמוש בכוחן האמור (הכולל כמובן גם את הכוח לאשר תקציבים), כדי להזרים כספי ציבור למטרות שאינן אלא תעמולת בחירות ואמת המידה בכגון דא לאור סעיף 2'א' היא בשימוש בכספים או בתמורתן ולא במענה לשאלה אם קויימו הליכי האשור התקציבי כדין או לא.

שבית, אין משקל מכריע לכך כי למעשה שנעשה במוסד
לזני, קדמו גם מעשים דומים בעבר; לתקדימי העבר יכולה
היות השלכה על כך אם מעשה פלוני נעשה בתום לב או בהיסח
דעת מבלי כוונה להרע והם גם יכולים להאיר את השאלה
ה ארפיו של פרסום פלוני. אך אין בעצם הוכחתן משום
טובה מכרעת לשאלה שבפני, שהרי יכול גם ומעשה פסול
עבר לא זכה לתגובה באותה מאחד ולא הופנתה אליו תשרמת
לב או לא היתה ערבות מספקת למהותו; ולמותר להוסיף כי
ם מה שנעשה בעבר, היה אף הוא אסור, אין בחזרה על המעשה
די לרפא את הפגם. מכל מקום הבחינה צדיקה להתמקד בפרסום
משמש נושא לדיון, באפיו ובמהותו.

לענין ההכרעה בארפיה ומהותה של החוברת, אין כל
אפשרות להתעלם מן המועד ומן ההקשר. כן יש לייחס משקל
ב לתוכנם של הדברים ולנוסחם.
ואסקנה העולה ממכלול התובנים, היינו משם החוברת,
נוסחה ותוכנה, היא כי היא מהווה תעמולת בחירות כפשוטה
לענין זה אין לפנות אך ורק לכותרתה הנושאת את סימנת
בחירות המשמשת עתה יום כסימנה עיקרית באותם פרסומי
תעמולה של ראש העיר ושל המשיבה הרביעית המהווים תעמולת
בחירות אליבא דכולי עלמא.

החוברת בה מופיעה תמונתו של ראש העיר המתמודד
בבחירות אלו כעשרים פעם, מסכמת הישגי העבר לפי נקודת
הראות של ראש העיר ומתווה מגמות לעתיד אשר הן בגדר

תכנית בשתי יד של מי שמבקש לבצען ומשתלבת באופן ברור
וגלוי עם תעמולת הבחירות של המשיבים הראשון והרביעי
הנעשית בצורת מודעות ומודבקות ברבים וחומר בכתב המופץ
כדין בדרך אחרת ושבו מתגלית, אגב, גם בדרך הטבע חזרה
על דברים שכלולים בחוברת.

יכולה כמובן להשאל השאלה - האם פירוש הדבר שראש
עיר או הנהלת העיריה שסיימו תקופת כהונה אינם רשאים
לפרסם ולסכם פעולותיהם על חשבון תקציב העיריה? התשובה
לכך צריכה להשאב מעקרובותיו של המינהל התקיף ובעיקר מן
החובה להקפיד על קביעת חיץ ברור בין תקציבה של רשות
מקומית והשמוש בו ובין תקציב בחירות מפלגתי והשמוש בו;
ובשינוי נוסח: אם ראש העיר או רשימתו נוטלים חלק
במערכת בחירות רשאים הם ואף זכאים הם לפרסם את מה
שנראה בעיניהם כחשוב וכראוי לפרסם בקשר לפעולותיהם
בעבר, אך עליהם לעשות זאת מתקציב רשימתם ולא מתקציב
הצבור בכללותו. קיומה של מערכת בחירות מובע פרסם
כומי פעולות המפארות מועמד ורשימתו על חשבון העיריה,
כפי שאסורה גם כל פעולה אחרת על חשבון העיריה, המשרתת
תעמולת בחירות. כל דבר נבחן כאמור על פי מועדו והקשרו
ועל פי משמעותו הגלויה בעיני כל אדם טביר ואם ראש העיר
ורשימתו נוטלים אותה שעה חלק במערכת בחירות אין הם
יכולים לפרסם בו בזמן פרסום פעולות הסברתי בעל אופי

ומולתי ברור - על חשבון העירייה. אם נהגו בעבר בצורה זרת הרי הגיע המועד לתקן את המעוות ולנהוג בדרך שונה וזאת מעתה ואילך.

עו"ד נפתלי ליפשיץ העיר, כמובא לעיל, כי אין להלין ראש העיר אם רשימה מפלגתית בטלה את סיסמתו; דא עקא, ויין הדברים כה מנותקים, כפי שהפרקליט המלומד ביקש לתארם לא הפוכו של דבר. ברור בעליל שהם כרוכים זה בזה. הרי ון מדובר בביצועה של העוולה הקרויה גביבת-עין, אלא ונתו מועמד המשמש אותה עת גם כראש העיר, שיצר סיסמה ושתמש בה לאחר מכן - ולענין זה שלוחיו כמותו - במסגרת ומולת הבחירות המנוהלות על-ידי ו על ידי רשימתו. לא יובר איפוא בבטילת סיסמה ללא רשות אלא בשימוש מודע ווסח דברים זהה.

המבקשים הוסיפו וביקשו כי ייאסר מעתה על המשיבים (1) ו-(4) השימוש בתעמולת הבחירות, בסיסמה "דברים זדים ויפה". לא ראיתי מקום להיענות לבקשה זו. כפי שהוסבר ויל אין ליתן צו מניעה אלא אם המעשה הנאסר הוא בגדר וירה על החוק הנ"ל. לא שוכנעתי - ואף לא בטען - כי אמש על ידי המשיבים בתעמולת הבחירות של רשימתם ויסמה הנ"ל היא בגדר מעשה עבירה על החוק הנ"ל וממילא

זין בידי להורות כמבוקש. יתכן והוראותיו של החוק הנ"ל
געובות השלמה והבהרה, אך לא בידי הדבר אלא בידי המחוקק.

8. סיכורו של דבר הבני מורה בזה כי אסור להפיץ
את החוברת "דברים זזים בחיפה 1983 - 1979", כל עוד
לא נסתיימו בעיר חיפה הבחירות לרשות המקומית ולראשותה.

ייתבה היום 6.10.1983

-

ואיר שמגר

יושב ראש ועדת הבחירות

ומרכזית לכנסת האחת עשרה

תר"מ/83/3

פני יושב ראש
ועדת הבחירות
ומרכזית לכנסת
ושן פט מאיר שמגר

1. סיעת המערך סניף נתניה
2. דוד אנזלביץ

המבקשים

נגד

1. עיריית נתניה
2. ראובן קליגלר

המשיבים

וטעם המבקשים: עו"ד בני אהרון
ח"כ יהודה חשאי
וטעם המשיבים: עו"ד טבקמן
עו"ד רוני שמואל
מזכיר העיר נתניה

ה ח ל ט ה

1. בקשה זו סבה על עבין פרסומה בנתניה של חוברת הנושאת את השם - "נתניה יהלום של עיר 1983 - 1979". טענת המבקשים היא כי החוברת האמורה שפורסמה על ידי העירייה ועל חשבון תקציבה כוללת תעמולת בחירות לטובת המשיב השני המתמודד עתה בבחירות לראשות העיר בנתניה.

אמות המידה המשמשות את יושב ראש הוועדה המרכזית בכגון דא הוסברו בהרחבה בהחלטה תר"מ/2/83 מיום 6.10.1983 ואין מקום לשוב ולהביאן כאן.

2. העיון בחוברת מצביע על כך שחלקה הראשון - הכולל ראיון עם ראש העיר המשתרע על פני 26 עמודים ומלווה בששה עשר תצלומים של ראש העיר, בגפו, בלווית אישים שונים ועם בני משפחתו, מציג תולדות חייו של ראש העיר בהרחבה ומתאר פעולותיו במשך שנים רבות שקדמו לכהונתו כראש העיר ולתקופה הנסקרת בחוברת. לא ניתן לראות בחלק גדול מן הדברים הללו תאור של העיר נתניה והתפתחותה אלא הצגת דמותו והשגיו האישיים של ראש העיר, לרבות תכניותיו בעתיד אם ייבחר מחדש.

כפי שציינתי בוחלטתי תר"מ/2/83 יש לבחון כל פרסום
ביר מועלית טענה כי חלות עליו הוראותיו של סעיף 2א'
דק הנ"ל, לפי אופיו ומהותו ויש לתת את הדעת למועד
הקשר של הפרסום.

מבחינה זו אין אלא להסיק כי יש בחוברת קטע - כאורכו
המבוא - שהוא בגדר תעמולת בחירות כפשרטה של מועמד
זמודד בבחירות לראשות העיר. פרסום כאמור - על חשבון
גיב העירייה במועד הנוכחי כמתואר הוא בגדר האסור לפי
פ 2א' לחוק הנ"ל ועל כן הנבי מורה בתוקף סמכותי
סעיף 17ב' לחוק כי אסור להפיץ את החוברת הנ"ל כל
לא בסתימו בעיר בתביה הבחירות לרשות המקומית
אשרתה.

נה היום 12.10.1983

-

שמגר

: ראש ועדת

רות המרכזית לכנסת

תרי"מ/4/83

בפני יושב ראש

ועדת הבחירות

המרכזית לכנסת

השופט מאיר שמגר

1. שמואל ארחה, מועמד לראשות

עירית קרית שמונה

2. מפלגת העבודה סניף קרית שמונה

המבקשים

נגד

1. אברהם אלובי, מועמד לראשות

עירית קרית שמונה

2. רשימת כן שכינויה קרית שמונה

שלי, רשימה עצמאית המתמודדת

בבחירות למועצת העיריה

המשיבים

מטעם המבקשים: עו"ד מאירוביץ

ח"כ יהודה חשאי

מטעם המשיבים: עו"ד שלמה גור

אדי גולדמן, חבר ועדת ההסברה

יצחק לוי, חבר ועדת ההסברה

אבי בן יאיר, עורך עיתון מקומי

ה ח ל ט ה

הבקשה סבה על פרסומה של מודעת בחירות, בה מובא
לטענת המבקשים בוסחו של מכתב של נשיא בית המשפט העליון
לשעבר תוך השמטת שורה, אשר המשיבים לא חפצו בפרסומה.
המבקשים עותרים ומבקשים מיושב ראש הועדה שיפעיל סמכותו
לפי סעיף 17ב' (א) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט -
1959 ויתן צו המונע המשך הפצתו של המכתב.

כפי שצויין בהחלטת יושב ראש הועדה בתר"מ/2/83 -
"סמכותו של יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית
היא ... פועל יוצא מן המסקנה, הלכאורית
לפחות... כי בוצע מעשה עליו חל אי סור לפי
החוק הנ"ל. משמע לפי בוסחו של החוק, לא
המסקנה בדבר קיומה של פסלות על פי בורמות
אתיות כלליות ואפילו לא המסקנה בדבר בצורה
של עבירה לפי חוק אחר כלשהו היא היכולה
להדריך את יושב ראש הועדה בבואו לשקול
הפעלת סמכותו האמורה, אלא דרושה הכרעה
בשאלה אם הוכח לכאורה מעשה פלובי שהוגדר
כאסור לפי החוק הנ"ל ורק אם התשובה לכך
חיובית, עולה השאלה הנגזרת והיא אם יש מקום

להפעיל את הסמכות האמורה בדבר מתן
צו מביעה"

פרקליטם המלומד של המבקשים, עו"ד ד. מאירוביץ,
טען בהקשר זה כי הפצת המכתב בצורתו הקטועה היא בגדר
עבירה על סעיף 13 לחוק הנ"ל ומכאן שמוקנית ליושב ראש
הועדה הסמכות ליתן צו מביעה.

סעיף 13 כותרתו "אי סוד הפרעה" ונוסחו הוא כדלהלן:
"לא תהא תעמולת בחירות מטעם מפלגה או רשימת
מועמדים אחת או למענה בצורה או בדרך שיש בהם
משום הפרעה בלתי הוגבת של תעמולת הבחירות
מטעם מפלגה או רשימת מועמדים אחרת או למענה"

עו"ד מאירוביץ הוסיף וטען כי יש לפרש את סעיף 13
באופן מרחיב ולכלול גם פרסומים מטעים או בלתי אמיתיים
בגדר "הפרעה בלתי הוגבת" כאמור בסעיף 13 הנ"ל.

התיזה האמורה של המבקשים איננה מקובלת עלי: אינני
יכול לנקוט עמדה בענין אמיתות המכתב ותוכנו, אך בין אם
נשלח מכתב כאמור ובין אם לא ובין אם תוכנו אמיתי או לא
אין לראות בפרסומו בהקשר שבפנינו משום "הפרעה" כמשמעותה

י סעיף 13. גם איסורים אחרים מן המנויים בחוק הב"ל
בם חופפים את מערכת הנסיבות העובדתיות כפי שהיא
צגה על ידי המבקשים.

אשר על כן החלטתי - בלי שיש בידי לבקוט עמדה
אשמורת לגופן - כי מכל מקום אין במקרה דנן אפשרות
פעיל את סמכותי לפי סעיף 17ב' כמבוקש.

הבקשה נדחית.

יתן היום 10.10.1983

-

איר שמגר
ישב ראש ועדת הבחירות
מרכזית לכנסת האחת עשרה

תר"מ/5/83

בפני יושב ראש
ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת
השופט מאיר שמגר

1. עמרוס עוזבי, מועמד הליכוד
לראשות המועצה המקומית כרמיאל

המבקשים

נגד

1. מר ברור וגנר, ראש המועצה
המקומית כרמיאל

המשיבים

מטעם המבקשים: עו"ד יעקב סרפר

משה ליבזר

רפאל הצבי

מטעם המשיבים: עו"ד אמנון מישלר

ח"כ יהודה חשאי

ה ח ל ט ה

=====

. מר עמוס עוזבי, מועמד הליכוד בבחירות לראשות
מועצה המקומית כרמיאל מלין על כך שחוברת שהוצאה מטעם
מועצה המקומית כרמיאל ועל חשבונה מהווה תעמולת בחירות
אעם מר ברוך וגגר ראש הרשות הנוכחי ומועמד המערך
ראשות המועצה בבחירות הקרבות.

. עו"ד טישלר שטען למר ובגר הקדים לטעמים לגוף
נבין, את הטענה הטרומית שיו"ר ועדת הבחירות המרכזית בטל
זכות לדון בענין. טענה זו אינה מקובלת עלי; סמכותו
י יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית ליתן צו מניעה
נוגבת בהוראותיו של סעיף 17ב' לחוק הבחירות (דרכי
מולה), תשי"ט - 1959 ועבינה כל מעשה שהוא בגדר עבירה
וי החוק הנ"ל או המשכתו. משמע כל אימת וניתן להצביע על
שמעשה פלוני מהווה לכאורה עבירה על החוק הנ"ל מוקנית
ו"ר הועדה הסמכות לפי סעיף 17ב' והוא רשאי לשקול אם
מקום להפעלתה בהתאם לאמות המידה המשמשת בכגון דא.
ילים אחרות אמת המידה לפי סעיף 17ב' היא במעשה ולא
בוש שניתן לו בתלונה. לענין זה הנני מפנה גם לדברים
קבעו בהחלטה תר"מ/83/2.

3. לגוף הענין טען בא-כחו המלומד של המשיב כי הוצאת החוברת אושרה על ידי המוסדות המוסמכים לכך של הרשות המקומית. בהקשר זה נאמר בתר"מ/2/83 הנ"ל:

" אין רבותא בכך שפרסם החוברת בעשה על פי אישור תקציבי כדין. סעיף 2א' אינו מצטמצם דוקא לשימוש בלתי מורשה בכספים אלא גם חובק בהוראותיו שמוש על ידי גוף מבוקר שנעשה אחרי קיום הליכי אישור תקציבי כדין. המחוקק ביקש למנוע מידי רשויות החולשות על תקציבי ציבור את השמוש בכוחן האמור (הכולל כמובן גם את הכוח לאשר תקציבים) כדי להזרים כספי ציבור למטרות שאינן אלא תעמולת בחירות ואמת המידה בכגון דא לאור סעיף 2א' היא השמוש בכספים או בתמורתם ולא במענה לשאלה אם קויימו הליכי האישור התקציבי כדין או לא".

משמע האישור התקציבי של חוברת של סיכום פעולות אינו מרפא את הפגם העולה - אם הוא עולה - מאופיה ומתוכנה של החוברת ולשם בחינתה של שאלה זו יש לפנות לתוכנה ולמועד פרסומה.

עבין זה נאמרו דברים מפורטים ומפורשים בתר"מ/2/83
נ"ל שאינני רוצה לחזור עליהם כאן. אשלים את האמור שם,
גידת הצורך, על ידי ההצעה על כך שכאשר מדובר בבחירות
-אשרת רשרת מקומית, שהן אישיות, די בכך שחברת שמה
ז הדגש על אישיותו של המועמד ומתווה את התכונות שישמש
- לרגליו אם ייבחר מחדש, כדי לשלול שמוש בכספי הרשרת
מקומית למימובה של חוברת הכוללת חומר כאמור.

סעיף 2א' לחוק הב"ל מבקש לקדם סדרי שלטון מתוקנים
אחד מן האמצעים המולכים לכך והמעוגבים בהוראותיו של
ציף 2א' הוא כי יש להקים חייץ ברור בין תעמולה של
שימה המתמודדת בבחירות לבין חומר המתפרסם על ידי רשרת
קומית, על חשבויה ומטעמה.

אשר על כן הנני מורה כי אסור להפיץ את החוברת
י"ח פעולות - 1983 - 1979 של המועצה המקומית כרמיאל
ל עוד לא בסתימו בכרמיאל הבחירות לרשרת המקומית
לראשונה.

יתבה היום 12.10.1983

-

זיר שמגר

ישב ראש ועדת הבחירות

זרכזית לכבסת האחת עשרה

תר"מ/6/83

בפני יושב ראש
ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת
השופט מאיר שמגר

1. סמי אזולאי, מזכיר מפלגת העבודה,
טירת הכרמל

המבקשים

נגד

1. רשימת הליכוד בטירת הכרמל

המשיבים

בשם המבקשים: לסקר רבקה

ח"כ יהודה חשאי

בשם המשיבים: עו"ד דן פון רייזל

יעקב בן עמרם

יעקב פלג

מר רפאל הצבי

ה ח ל ט ה

האלונה שבפני עניבה חלוקת מחזיקי מפתחות ובתוכם
זסימון על ידי מועמד הליכוד בבחירות למועצה המקומית
זירת הכרמל.

עו"ד דן פון וייזל שטען לראש המועצה, ציין כי
זחזיקי המפתחות והאסימון חולקו לפני כשנה והחלוקה
זיבה מתנהלת עתה.

כדי להסיר ספר ולמנוע אי הבנות - ולאור הוראות
זסיפא לסעיף 8 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט -
1959 הודן במתנות בקשר לתעמולת באירות הבני מורה בזה על
זכי אסור להמשיך בהפצת מחזיקי המפתחות עד לתום מערכת
זבחירות וכל עוד לא זסתיימו בטירת הכרמל הבחירות לרשות
זמקומית ולראשותה.

זיתנה היום 12.10.1983

--

זאיר שמגר

זושב ראש ועדת הבחירות

זמרכזית לכנסת האחת עשרה

תרי"מ/7/83

בפני יושב ראש
ועדת הבחירות .
המרכזית לכבסת
השופט מאיר שמגר

1. מאיר ניצן

המבקש

נגד

1. חנביה גיבשטיין, ראש עיריית

ראשון לציון

2. עיריית ראשון לציון

המשיבים

מטעם המבקשים: עו"ד יורם שלמון

מטעם המשיבים: חנביה גיבשטיין

ה ח ל ס ה
=====

1. ראש העיר ראשון לציון מר חנניה גיבשטיין הפיץ אגרת בחתימתו המופנית אל תושבי שכונת רמת אליהו. האגרת הודפסה על חשבון העירייה ונושאת את שם העירייה. באגרת מפורטות פעולותיו של מר גיבשטיין למען תושבי השכונה במשך השנים האחרונות.
2. מר גיבשטיין טוען כי אין באגרת אלא מעין מענה המופנה לתושבי השכונה ובה חגובה לבקשותיהם וטענותיהם. יש מקרים, כפי שהוא מוסיף, בהם מועלית מטעם התושבים תלונה ומתחייבת תשובה מטעם ראש העיר ולא מטעם הסיעה בראשה הוא עומד.
3. העקרונות המבחים בכגון דא פורטו בהחלטה תר"מ/2/83, לאורן אין אלא לפסול פרסומה של האגרת על חשבון העירייה. כאמור יש בה מעין סיכום פעולות בעבר תוך הדגשת חלקו בהן של ראש העיר ומאחר וראש העיר גם מועמד בבחירות הקרבות והולכות, אין לפרסם אגרת כאמור בשם העירייה ועל חשבונה. אם מבקשים לפרסם סיכום פעולות כאמור בתקופה שלפני הבחירות יש לעשות זאת על חשבון הגורם המתחרה בבחירות.

אוסף כי אין לראות באגרת, כעין מענה לתלונה.
לו היתה מוגשת לעירייה תלונה רשאי כל נושא תפקיד רשמי
הנוגע בדבר להשיב על כך לו היה ראש העיר מגיב בתוקף
תפקידו על תלונה המפנית אליו, אלא היה גם בכך פגם.
אך יש הבדל מהותי בין אגרת המביאה סכום פעילות לבין
מכתב תשובה של רשות שלסוגית והדברים מובנים.

אשר על כן החלטתי להורות כי אין להפיץ את האגרת
או אגרות דומות בראשן לציון עד אחרי סיום הליכי
הבחירות בעיר.

ביתנה היום 20.10.1983

-

מאיר שמגר
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת האחת עשרה

נוהל השיפול בבקשות לצר מניעה לפי סעיף 17 ב'
לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט - 1959

---

1. בקשה לפי סעיף 17 ב' לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט - 1959 תיערך בכתב ותפרט את המעשה עליו מליצים מבחינת המועד, אופן הבצוע והמקום.
2. הבקשה תיערך במספר עותקים העולה בשניים על מספר המשיבים.
3. הבקשה תופנה ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית ותוגש למשרדו בבנין הכנסת.
4. לא תסורב קבלת בקשה בשל כך שנערכה באופן לקוי או במספר עותקים בלתי מספיק.
5. עם קבלת הבקשה היא תמסר לידי יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית אשר יקבע את מועד הדיון בבקשה ואת מקום הדיון.
6. לדיון יוזמנו על ידי ועדת הבחירות כל הגורמים המוזכרים בבקשה כמשיבים וכן חבר ועדת הבחירות המרכזית שהוא נציג הסיעה שתעמולה בעדה מהווה או עלולה להיות עבירה לפי החוק הנ"ל או בא-כח הרשימה

לפי סעיף 59 לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב),
תשכ"ט - 1969. הופנתה הבקשה בגד רשימה אשר אין לה
בציג סיעה או בא-כח רשימה כאמור לעיל יוזמן ראש
הרשימה בגדה מופנית הבקשה.

7. ההזמנות יימסרו הן בהודעה טלפונית והן בכתב. להודעה
בכתב יצורף נוסח הבקשה על צירופיו. לא היה סיפק
לשלוח את החומר בדואר, יודע למשיבים בהודעה הטלפונית
כי הם רשאים לעיין בבקשה על נספחיה במשרדיה של
ועדת הבחירות המרכזית.

8. הנוגע בדבר כאמור בסעיף 17ב' או ראש הרשימה כאמור
בסעיף 6 לעיל רשאים להביא לדיון כל אדם נוסף אשר
בידיו לפי דעתם מידע על גושא הבקשה ויושב ראש הועדה
יחליט מי יישמע בפניו ובלבד שלעולם יקוימו הוראותיו
של סעיף 17ב' בדבר מתן הזדמנות לנוגע בדבר להשמיע
דבריו.

9. ייערך פרוטוקול של הדיון שיתקיים בפני יושב ראש
הועדה המרכזית.

1. הבקשה על נספחיה, פרוטוקול הדיון בפני יושב ראש הועדה המרכזית והחלטתו של יושב ראש הועדה המרכזית בעקבות הדיון בבקשה יתייקו בתיק נפרד. כל תיק יספרר באופן שוטף בסימן "תר"מ (תעמולת רשירות מקומיות) או תב"כ (תעמולת בחירות לכנסת) לפי הענין בצירוף מספר סדורי שוטף (למשל 1/83 וכו').

1. החלטת יושב ראש הועדה המרכזית תופץ לכל חברי ועדת הבחירות המרכזית.

נוהל הגשת ערר לפי סעיף 17 ב'
לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט - 1959
=====

- 1 (א) על צו מביעה של יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית
שניתן לפי סעיף 17 ב' (א) לחוק הבחירות (דרכי
תעמולה), תשי"ט - 1959 ניתן לערור בפני המליאה
של ועדת הבחירות המרכזית.
- (ב) הגשת הערר אין בה כדי לעכב את תחולתו של צו
המביעה ואת ביצועו, כל עוד לא החליטה ועדת
הבחירות המרכזית אחרת.
- 2 (א) ערר יוגש בכתב למזכירות ועדת הבחירות המרכזית
בכנסת.
- (ב) הערר יפרט בראשו את שמות העוררים ואת שמות
המשיבים וישא את הכותרת "כתב ערר".
לאחר מכך יפורטו במוקי הערר בדרך בה מפורטים
במוקים בהודעת ערעור המוגשת לבית משפט.
הערר ייהתם על ידי מי שמגישו או על ידי בא-כוחו.
- (ג) הערר יוגש במספר עותקים כמספר חברי הועדה המרכזית
בתוספת עותקים כמספר המשיבים.

- 3 (א) עם הגשתם יימסרו כתבי הערר על ידי מזכירות הועדה למשיבים ולחברי הועדה המרכזית ויושב ראש הועדה יקבע את המועד לדיון בערר.
- (ב) מזכירות הועדה רשאית לבקש מן העוררים כי יבצעו את מסירת כתב הערר למשיבים.
- (ג) לא היה סיפק לשגר את כתב הערר לפני מועד הדיון לכל חברי הועדה יודע לחברי הועדה כי כתב הערר שמור עבורם במשרד הועדה וכי הם מתבקשים לעיין בחומר במשרד הועדה.
- 4 (א) הדיון בערר יפתח בטענות העורר; לאחר מכן יישמע המשיב. העורר יהיה רשאי להשיב לטענות שהעלה המשיב בדברי תגובתו. עם תום טענות בעלי הדין יעזבו הללו את מקום כינוס הועדה וחברי הועדה יקיימו דיון בטענות שהושמעו בפניהם.
- (ב) עם תום הדיון תחליט הועדה על יסוד הצבעת חבריה אם לקבל את הערר או לדחותו.

